

„Danstere“,
et halvugentlig Nyheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika,
udgivet af
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Rebr.

„Danstere“ udkommer hver Tirsdag og Fredag
Pris pr. Aargang.
De Forenede Stater \$1.50. Udlandet \$2.00
Bladet udtales i Forskub.

Bestilling, Betaling, Adressforandring og andet angaaende Bladet adresseres:
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Rebr.

Redaktør: A. M. Andersen.
Ansvarlig Redaktør: A. M. Andersen.
Korrespondenter og Artiklister sendes deres bidrag til „Danstere“'s Kontor.

Entered at Blair Postoffice as second class matter.

Advertising Rates made known upon application.

I Tilfælde af Uregelmæssigheder ved Modtagelsen bedes man skrive til det stedlige Postkontor. Skulde det ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danstere“'s Kontor.

Naar Paaske henveder sig til Folk, der overlever i Bladet, enten for at faa hos dem eller for at faa Oplysning om det overlevende, bedes de altid omtale, at de faa Anstaltens Meddelelse i dette Blad. Det vil vare til genbidig Nytt.

I Staten Washington blev Kvindeerne ved Valget den 8. Nov. givet almindelig Stemmeret, forudsat da at Guvernøren giver Lov sin Underkrets, hvorom vi intet har set endnu. — For havde Kvindernes Stemmeret i Staterne Colorado, Idaho, Utah og Wyoming. Se, om Veien ikke ogsaa i den Senjende er fremskridtsvenlig!

Sverrigs Konge Gustaf siges at have givet 3,000 Kr. til den svenske Forening i den Senjagt, at de skal uddeles som Præmie for de tre bedste Afhandlinger om Alkoholens Indflydelse paa Mennekestets Legeme og de bedste Midler til Bekæmpelse af Drikkeriet. — Det synes, som Alvor og Bidsom er forenet i Kong Gustafs Bestræbelser.

Ved et Møde fornlig af General Councils „Board of Home Missions“ tred man iflg. „The Utah“ med Gældsforholdet, uden dog at tage Mødet. Da man havde hørt Superintendentens Rapport og Genstilling, besluttede man ret og flet, at Gælden skulde aflattes. 50 Gældsunderskud-Subskriptioner og 100 Løfter om Hundrede Dollars skulde udjøre Bæret. At antage, at der ikke mellem Boston og San Francisco var 150 Lutheraneere, som elskede Sagen højt nok til at bringe et saadant Offer, det mente de var at underbevise de Kristnes Ojfervillighed.

Den Tale, som Keiser Wilhelm holdt i Kongsburg den 26. August, og som har været Genstand for megen Drøftelse, var atter i Lørdags Genstand for Diskussion i den tyske Rigsdag, og i den Anledning tog Papens Organ „Osservatore Romano“ Ordet til Forbær for Keiseren. Det hævder, at Debatten leverer Bevis for den uigenndrivelige Sandhed, som indeholdes i Keiserens Tale, at Tronen og Alteret ikke kan skilles ad i Tyskland, da Religionen er nødvendig i Kampen mod den moderne Tids Udfjælselse. Keiseren udtalte: „Kristne Fortjener Regering kan kun fortjenes efter Herrens Billie. Alteret og Tronen er nær forbundne og maa ikke skilles ad.“ Vatikanets Organ siger bl. a.: „De to Taler af den tyske Monark (i Kongsburg og Wiron) var noble, retfærdige og konstitutionelt korrekte. Medens Freiligning og Demagogi stiller Principperne for Autoritet og Orden i Fare, var det en Lindring at høre visse Sandheder nobelt forvarede fra en mægtig Fortjener myndige og majestætiske Læber.“

Strid hjem til Juleen.
Naar man rejser i Danmark og møder Forældre, som har Børn i Amerika, klages der ofte over, at Børnene skriver fra sjældent, eller det gaar rent i Staa. Børnene bliver paa den Maade som helt borte

fra Forældrene. Og man kan da faa den Opgave, om man ikke kan „opbyrge dem“, og forhøre lidt om dem. „Siddt de itrev — men det kan være klar siden — var de der eller der.“

Denne Uregelmæssighed fra Børnernes Side er ikke blot Synnd mod Forældrene, men det er ogsaa Synnd mod dem selv. Jeg sender en Mand, som inart har voksne Børn og stor Forretning i en af vore Byer, saa han har jo nok at gøre. Men hver eneste Uge skriver han til Far og Mo'r i Danmark, og de gamle med den rystende Haand til ham. Hvad de kan have at skrive om saadan klar efter klar? Ja, det ved jeg ikke. Har aldrig spurgt derom. Men det er jo Samlivet fra „Barnelivets favre Dage“, der fortsættes. Og det er nok. Mere behøves ikke.

Men det er dette Samliv, der tager Stade eller afbrydes med ens allernærmeste, naar Brevskrivningen bliver hældten eller ophæret. Der behøves ikke at være noget særligt at skrive om. Vlot skrive. Væn ogsaa Børnene til at skrive til Bedsteforældre, Onkler, Tante, Fættre og Kusiner. Thi „Mødet er aldrig saa tyndt, det er dog tykkere end Vand.“

Men saa var det Juleen. Den er Gavernes Tid og den største Gaves Tid. Sendte Julegaver er ikke altid saa nemt, men send

Fenge.
en fem eller ti Dollars. Du kan tro, den kan gøre et fattigt Hjem glad fra Gulv til Loft. Saa faar du et Brev hen efter Nyaar, med Tak — med et Hjerte i. Naar du læser det, saa dugges maaste Djet, og Hjertet bliver saa stort, som det ikke har været i lang Tid. Ja, send nogle Dollars til dine fære gamle eller til andre fære, som trænger. Og selv om de ikke trænger, send dem alligevel som Julegave. Disse Dollars vil fortælle Modtageren to Ting, maaste mere end mange Forjættelser: at du har det godt, og at du tænker kærligt paa dem. Forbindelsen mellem Hjerte og Hjerte holdes vedlige eller oprettes paa ny. Og hvor megen varm Glæde paa begge Sider, det kan høre med sig endog i jene Tider, det kan man ikke regne ud, som man regner med Dollars. Det Regneville skal stilles op paa en hel anden Maade, for at faa det rigtige Facit. Men Facit, som du kan være tjent med, det skal nok — komme.

3 Missionens Tjeneste.
(Af Ivar Marius Hansen, Staplehurst, Rebr.)

Menigheden i Alberta, Kanada havde indbudt mig til at deltage i dens kirkeindividuelle Synndag d. 23. Oktober. Menigheden i Staplehurst var saa venlig at tilstaa mig en Maanedes Ferie til at foretage denne Rejse til „det solrige Alberta“ — om jeg ønskede det — til at besøge Menigheder i Kæredafota og flere andre Steder paa min Vej.

Rejseplanen blev lagt, og Møder tillyste. Kort før min Afrejse fra Hjemmet kom der Brev fra Alberta, at deres Kirkes Indvielse funde først foretages d. 20. November, og om jeg da kunde være med. Forskellige Forhold og Hensyn bevirkede, at jeg maatte sige Nej til at rejse til Kanada ved den Tid. Men hvad skulde jeg saa gøre med de tillyste Møder andre Steder? Jeg funde have stor lyst til at møde min gamle Ven og Medarbejder fra Danmark, Pastor Johannes Thorsen, der blandt andet skulde komme til Staplehurst, medens jeg var borte. Sam vilde jeg ikke kunne træffe om jeg rejste; og Kæredmødet i Kuffin vilde jeg ogsaa gaa Skip af. Jeg spurgte Kirkeaaedet i Staplehurst om et godt Raad, og det lagde: rejst! Og jeg rejste i Guds Naam.

Nu er Rejsen alt endt for næsten en Maaned siden, og jeg er Gud og Menneker Tak skyldig, at jeg fik Lov til at foretage ogsaa denne Missionsrejse. Det er en vældig Naade, om Herren vil bruge os ogsaa paa Missionsageren. Det er en stor Lykke at rejse fra Sted til Sted og besøge sine Brødre i Embedet og i Kærlighedskab med dem at udfaa Guds Ord.

Jeg rejste fra Hjemmet den 27.

September og kom tilbage den 31. Oktober, og holdt i den Tid 31 Møder.

Først standjede jeg et Par Dage i Minneapolis og holdt et Møde i Past. N. Hansens Menighed. Derfra gik Turen til Bowbells til Past. E. A. Gjortsvang. Den følgende Dag førte vi til Zions Menighed ved Norman, hvor vi havde Missionsmøder i tre Dage. I den Menighed besøgte jeg blandt andre de to Familier A. og R. Rojendahl, som begge har boet her i Staplehurst før.

Senere havde vi Møde to Dage i Bowbells og Flaxton. Efter eet af disse Møder lagde en Mand til mig: „Jeg boede engang i Staplehurst; det var, før De kom der. Jeg rejste haa herop til disse Egne. Der kom trange Tider for os i Begyndelsen; men Menigheden i Staplehurst mig til Hjælp. Nu er de trange Dage forbi; vi har det godt i det timelige, og jeg kunde nok betale den modtagne Hjælp tilbage; men det ønsker man vel ikke derude.“ Jeg svarede: „Nej, det ønsker Menigheden sikkert ikke. Men De finder nok et eller andet Sted, hvor man kan trænge til en Saandsrækning fra Dem. Saa hjælp der, som De bedst kan, og lad den Sag bero med det.“

Fra Flaxton et Familiebøje i Lignite, derfra til Ambrose, hvor Past. L. S. Kjeller, Danville modtog mig. Vi førte derfra til hans Hjem 35 Mil. Ogjaa der var jeg i Kennebec. Vi havde tre Dage Møde hos ham i Danville, Fertile og ved Coleridge i Montana. Der som andre Steder traf jeg mange gamle Venner, som har ned-jat sig paa deres „Homestead“ paa disse Egne, ja jeg traf ogsaa nogle, som jeg før har haaet nær, men nu var de gaaet mig af Syne for at dukke op derude paa Grænsen.

Fra Danville gik Turen tilbage til Kenmare til Past. J. S. Riddig. Først var der Møde i Trinitatis Menighed (ved Kenmare), i Mc Kinney og Tolley og senere i Kenmare hos Past. J. Gertsen.

Derfra gjorde jeg Tilgæng til at komme til Culbertson i Montana, men det lykkedes ikke for mig. Ved Kenmare ligger jo Brorion Høstole, som Jens Dyrén betjener. Skolens finansielle Stilling er blevet godt betragtet i den senere Tid, og den havde de bedste Udsigter for god Egning for kommende Stofaar, som nu senere har begyndt deroppe. En god Del Elever var indmeldt, da jeg var der.

„Svorledes har Kolonistene det deroppe i Kæredafota og i Montana, hvor du var?“ spørger nogen. Jeg tror at kunne svare: taget i Gennemsnit har de det godt. Fremgang og Ulfredshed raader de aller-fleste Steder. Sidste Klar var Asten noget knap, fordi Regnen faldt haa især i Sommer. Men man har haft flere Klar deroppe med rigelig Regn og rig Afgrøde, og saa haaber man paa en bedre Afgrøde i Aare.

Afsligge af de danske Kolonister har faaet „Kaliforniafeber“ i det sidste knappe Aar, og er rejst defra til mildere Egne paa Kysten, men enkelte andre Danstere er komne i deres Sted, dog der er Plads til flere. Og for Koberen er det utvivlsomt en fordelagtig Tid at handle paa deroppe. Mærk dig det, du som faar i Begreb med at ville løbe dig en god Gaard.

Fra Kenmare gik Rejsen til Minneapolis, hvor der holdtes Missionsmøder i Immanuel's Menighed fra Lørdag til Søndag. Efter disse rejste jeg til Past. P. Rasmussens, Marcus, Iowa. Der og i Dens havde vi Møde Mandag og Tirsdag. Samtidig besøgte jeg gamle Venner paa Egnen og fandt flere ny beromkring. Og disse og alle de andre, jeg mødte under denne min Rejse, taffer jeg her ved for Kærlighed og Bennesind, og sender til-bage en broderlig Giffen med de færdige Ord fra Kæredafota: „Men Fredens Gud, som ved en evig Baags Blod udjætte fra de dybe Faarernes store Gyrd, vor Herre Jesus, han besøgte eder i al god Gerning til at gøre hans Billie, og han virke i eder det, som er velbehageligt for ham selv ved Jesus Kristus; ham være Vre i al Evighed. Amen.“

Kærlighedsdags Aften, 1910.

Den „gule Fare“ i Canada.

Britisk Columbia vil praktisk talt straks blive en Provins af Japan, hvis den japanske Indvandring fortsætter, som den har begyndt, siger en canadisk Korrespondent til „London Times.“ For i Tiden var Japaneerne mere velsete end Kineserne. Dette er nu ikke længere Tilfældet. Sele den hvide Befolkning i Britisk Columbia er stemt for en streng Udelukkelse af disse orientalske Immigranter. Med deres hurtige Jattevne og energiske Forretningsdygtighed, har Japaneerne i Virkeligheden faaet Kontrol over Raffiniet og er lige ved at for-trænge de hvide Arbejdere i Sammerlejerne. De optager Kampen med den hvide Mand paa hans eget Felt, og truer med at styrte de Gvides Beredomme langs hele Kysten. Man huffer med Væben paa Optsjerne i Vancouver for to Klar siden. Japaneerne kom til fuld Fortaaelse af de Gvides Uvillie mod dem; men de viste, at det ikke var deres Agt at lade sig kue eller mishandle uden videre. Fra den Tid af er det blevet klart for de Gvide, at der er rødt Blod i Japaneerne. Der er blevet mere genfjindig Respekt, men paa samme Tid ogsaa mere Mistillid.

Det vestlige Canada er i en vanskelig Anise. „Bump flere hvide Immigranter ind,“ lagde Kvilling. Men hvor skal de hvide Immigranter komme fra, da Canada ikke har hvide Indbyggere nok til at bygge sine Jernbømer? Det er nemlig ingen Hemmelighed, at „The Grand Trunk Pacific Railroad Company“ har anset den canadiske Regering om Tilladelse til at indføre fra 10,000 til 20,000 asiatiske Arbejdere til at bygge Strækningen gennem Bjergene. Dog, til Trods for, at Jernbaneelskabet paaftaar, at det er umuligt at opdrive europæiske Arbejdere, og at det lover at føre dem ud af Landet igen, naar Arbejdet er udført, er der liden Sandfjnlighed for, at Regeringen vil indvilge i dette Andragende.

Det „asiatiske Spørgsmaal“ er blevet til et politisk Spørgsmaal i det vestlige Canada. Hvor let det end gaar at fiske politiske Meninger i denne Landsdel, lige over for den asiatiske Indvandring staar de Gvide i sluttet Tro, enige og stærke. Dette asiatiske Spørgsmaal er ogsaa begyndt at trænge sig stpaa ind i Alberta, Saskatchewan og Manitoba, og det er ikke bare Arbejderforeningerne i disse ældre Stater, som stiller sig imod en asiatisk Indvandring. I disse sfiligere Stater er der nogle finejstle Væfser og finejstle Tjenere; men der er ikke noget, som ligner et Monopol. Der vil hengaa en Del Klar, inden der kan blive Tale om Skapetrid mellem europæiske og asiatiske Arbejdere i de ældre Strøg af Canada. Den uundgaaelige Følge vil dog blive, at et Spørgsmaal, som behersker alle andre Spørgsmaal i en Landsdel, med Tiden vil vofse til et stort politisk Spørgsmaal ogsaa for hele Landet.

Op. 3 Kristne!

Følgende Artikel, som fornlig forekom i „Kristelig Folkeblad: Hjemlandsvoiten“, har vi læst med megen Interesse, og det forekommer os, at den ogsaa har Vrinde til danske Kristne i Amerika. I hvert Fald passer en hel Del af dens Indhold lige saa godt paa Forholdene hos os som paa dem i Tyskland og Danmark. Og saa synes vi, at færlig Opraadet: **Op, 3 Kristne!** bør lyde ud over vort Kirkesamfund; thi skal vi løse den Opgave, vor Herre og Konge har henstillet til os, — at være „Fjordens Salt“ og „Verdens Lys“, saa maa vi ikke krybe i Skul, men saa maa vi frem med Befenselse, Vidnesbyrd, Arbejde og Difer, — saa maa vi benytte baade Mund og Pen. Her følger saa Artiklen:

I Tyskland som her hjemme klages der med Rette over den forbarvelige, samvittighedsløse Dagspresse, der i overvejende Grad ikke har Spor af Fortaaelse over for den kristen Verdensanskuelse eller kristelige Livsytninger og Kæds-gerninger, men som træder i Skran-

ken for fritænkeriske Anskuelser og den groveste Materialisme.

I et nyt Tidsskrift skriver en Pastor Stuhman en Artikel herom og opfordrer i denne de troende til at slutte sig sammen. Han paapeger, at det, der mangler til Bekæmpelse af „Pressejæsten“, som den karakteristiske er blevet kaldet, er en fast Sammenlutning af alle troende Menneker.

Ikke nogen ny Forening — den har man nok af — men en afgjort Stilling inden for alle kristne Foreninger og troende kredse og Hjem mod den Landspest. Et fælles Arbejde og en fælles Kamp for kristne Mænd og Kvinder, unge og gamle mod Fordærvelsen; i hver vaagen Samvittighed og Løfte, der kunde formes omtrent saaledes:

Jeg forpligter mig i mit Hjerte til:

- 1) I mit Hus ikke at taale nogen Avis eller Tidsskrift, hvis Retning gaar imod den kristelig fædelige Verdensanskuelse.
- 2) Virksomt at understøtte den afgjort kristelige Dagspresse ved at holde den og overtere i den, som ogsaa ved paa Keiser at spørge efter den paa Banegaarde og offentlige Udalgssteder.
- 3) I min Omgangsreds, og hvor der ellers paa nogen Maade tilbyder sig en Veflighed, ivrigt at hvarre Abonementet til den afgjort kristelige Dagspresse.
- 4) I hver bedste Gæne at støtte alle Bestræbelser til Bekæmpelse af Smuds- og Skandallitteraturen samt Agitationskrifter, af en kristelig fædelig Presse og Litteratur.

Denne Ojfordring fra Pastor Stuhmann har ogsaa Vrinde til os her i Danmark. Det skulde synes saa selvsjælgelig, at disse fire Punkter var blandt Lovreglerne for enhver sand Kristen og udvædes med Lygt og Svær baade af den enkelte og i Samfund og Foreninger. Og dog er det ikke altid saaledes. Hven af os kender ikke for at nævne et Eksempel — troende Menneker, der holder saa stadigt paa deres tilvante Avis, selv om de tit slet ikke ittemer overens med dens Synspunkter, at det er umuligt at faa „Kristelig Dagblad“ inden for deres Dør. De glemmer, at alt, hvad der ferveres dem i en verdslig Avis, er set igennem Verdens Briller, hvorfor det oftest modarbejder en kristelig Bedømmelse af Begivenheder og Ting. At dette sætter sit Præg paa Lævernes kristelige Udvikling, er en given Sag, som ikke bør overes, men lige saa slem er det, at man ved at holde en verdslig Avis baade pekuniært og gennem Eksempel stiller sig selv i de fjendtlige Geledder.

Fra Modertirken.

1. Utahmissionen.
Tilladelse til Kirkefoket. — Udvalget for „Utah-Missionen“ indgav iflg. „Ar. Dagbl.“ for nogen Tid siden Andragende om, at der maatte gives Tilladelse til i Kirkerne at foretage en Inddramling til nævnte Mission.

Dette Andragende er bleven bevilget, saaledes, at det foreløbig for et Tidrum af 5 Klar maa tillades de Præster, som maatte ønske det, ved den ordinære Gudstjeneste paa den sidste Søndag i Kirkeaaeret — første Gang den 20. November — eller, om ønskes en af de første Søndage i Advent at optage en Kollekt i deres Kirker til Fordel for Missionsarbejdet blandt Danst i Utah og Mormoniemen her i Landet.

2. Fadderinstitutionen.
I Nr. 30 af „Ar. Dagbl.“ udtalte Past. Im. Bang i Bivild Spørgsmaalet om Fadderinstitutionens Afslaffelse. Pastor Bang tilfynder ivrigt dertil og finder, at Skellet just er det rette til denne lille Reform.

I den Anledning skriver Past. S. D. Primodt Møller at det vilde være ønskeligt, om Past. Bang vilde udtale sig om følgende Spørgsmaal: I Tilfælde af, at det lykkes dem, der saa ivrigt agiterer for at faa Religionsundervisningen ud af vore Skoler, at føre deres Krig igennem, hvem skal da foranstalte eventuelle koste, forældreløse dybte Børns kristelige Undervisning, og

til hvem skal den, der har døbt dem, i saadant Tilfælde holde sig?

Socialdemokrati, Religion og Kristendom.

Nogle Udtalelser af forskellige kendte Socialdemokrater og Arbejdersere.
(A. K. i „Ar. Dagbl.“)

I Anledning af den internationale Socialistkongres har en tilfældig Medarbejder interviewet nogle kendte udenlandske Føreere og det socialdemokratiske Partis Stilling til Kristendom og til religiøse Spørgsmaal overhovedet.

Belgieren Camille Huysmann
er en af Lederne af det internationale Bureau i Bryssel og Medarbejder ved en Række store socialdemokratiske Blade Verden over. Der blev stillet følgende Spørgsmaal til ham:

Svorledes stiller det belgiske Socialdemokrati sig til det religiøse Spørgsmaal og særlig til Kristendommen?

„Bort Standpunkt er,“ siger Camille Huysmann, „at Religionen er en Privatjag. Bort Parti brøder sig ikke om den, men der findes derimod i Belgien flere romerkatolske Arbejderforeninger. Disse er meget stærke, og det er et Parti, som angriber os meget. De er meget tolerante overfor Socialdemokratiet, naar de er i Minoritet, men det modfatte, naar de er i Majoritet. Rige i Sjælliget kæmper jeg personligt stærkt mod disse Foreninger.“

Vor Stilling er, at vi angriber de romerkatolske Arbejderforeninger, naar de angriber os.“
Men nu med Hensyn til selve Religionen, er De da af den Anskuelse, at den arbejdende Klasse kan undvære den Kraft, som en religiøs Tro giver Menneket?

„Jeg mener,“ svarer Huysmann, „at der findes mange, som tror, det er nødvendigt at eje en bestemt religiøs Overbevisning, en Tro paa noget guddommeligt, noget evigt.“

Mener De i øvrigt, at Religionen i en socialistisk Fremtidsstat vil faa en Plads ligesom Kunst og Videnskab?

„Det er muligt. Til den Tid vil Socialdemokratiet inden for sine Rækker have Menneker, der er Kristne og andre, der ikke er det. Religiøs Tro har ingen Forbindelse med Samfundsforhold. Socialismen er noget Mand og Mand imellem.“
Og Huysmann tilføjer: „Dog vil vi ikke udelukke dem, der er Kristne.“

Svorledes ser De fra et socialdemokratiskt Synspunkt paa det specifikt kristelig-socialt Arbejde, som udføres i forskellige Lande? Har dette Deres Sympati og Fortaaelse?

„Aah, ja,“ svarer Huysmann, men tilføjer i samme Sjællig, hvad han allerede et Par Gange tidligere har sagt: „Angriber disse Partier os, saa svarer vi igen. Ser de derimod med Fortaaelse paa vort Arbejde for den økonomiske Fjergrelse, saa er Fortaaelsen genfjindig.“

I det hele taget understregede Huysmann i Samtalens Løb flere Gange, at Socialismen er en økonomisk Bevægelse, altsaa noget, der kun vedrører de jordiske og timelige Forhold, og da han bliver spurgt, om han ikke tror, at Socialdemokratiets indifferente Stilling til Kristendommen arbejder Haand i Haand med Ateisme og Panthe, svarer han herpaa, at „Socialdemokratiet har intet Anbør for Mennekestets individuelle Liv.“

Bidere siger han om selve Kristendommen, at Partiet ingen Grund har til at angribe Kristendommen; men modarbejder Kirken os, over vi Modstand mod den igen. Men begunstige den kristne Tro kan vi ikke; thi vort Parti tiller baade Protestanter og Katoliker, Jøder og Buddhister i sine Rækker.“

Altsaa ser De intet som helst til Hinder for, at man kan være Socialdemokrat og Kristen samtidig? „Absolut nej! Vnden for vort Parti har vi ogsaa Eksempler derpaa, f. Eks. i England. I øvrigt,“ slutter Huysmann, „er vi Socialdemokrater nede i Belgien ikke saa meget Asteifer som Agnostikere. Bort Standpunkt i religiøse Spørgsmaal